

LBRIS

Luminița MINCĂ

We know books
Carmen IORDĂCHESCU

Roxana IACOB

SĂ DEZLEGĂM TAINELE TEXTELOR LITERARE

Clasa a III-a

EDITURA CARMINIS
educational

I. LA PAS CU FRUNZELE TOAMNEI

<i>La pas cu frunzele toamnei</i> , de Aurora Ionescu	4
<i>Comparația</i> , de Vasile Poenaru	8
<i>Am aflat cuvântul magic</i> , de Vasile Poenaru	13
Recapitulare	18

II. PRIETENII NOȘTRI NECUVÂNTĂTORI

<i>Unde a zburat rândunica?</i> , de Titel Constantinescu	22
<i>Congres</i> , de Ana Blandiana	27
<i>Textul informativ</i>	31
Recapitulare	37

III. O LUME DE POVESTE

<i>Buburuza fără buline</i> , de Claudia Groza	40
<i>Prințul fermecat</i> , după Frații Grimm	45
<i>Minunata călătorie a lui Nils Holgersson</i> , după Selma Lagerlöf	54
<i>Scumpă țară românească!</i> , de George Coșbuc	58
<i>Iarna</i> , de Vasile Alecsandri	63
<i>Colinde, colinde!</i> , de Mihai Eminescu	68
Recapitulare	72

IV. DIN TAINILE UNEI VIEȚI SĂNĂTOASE

<i>Povestea unui fulg de nea</i> , după Adina Popescu	77
<i>Sportul și sănătatea</i> , de Claudia Groza	83
Recapitulare	88

V. SPECTACOLUL NATURII

<i>Peștișorul de aur</i> , după Frații Grimm	91
<i>Muntele cel hodoronc-tronc</i> , de Marin Sorescu	96
<i>Cicloul</i> , după Frank Baum	100
Recapitulare	104

VI. ÎN RITM DE PRIMĂVARĂ

<i>Soldățelul de plumb</i> , după Hans Christian Andersen	107
<i>Regele Midas</i> , după Charles Perrault	112
<i>Scrânciobul lui Guguță</i> , de Spiridon Vagheli	117
Recapitulare	123

VII. DORINȚE ÎMPLINITE

<i>Georgică HabarN-am</i> , după Angelica Lambru	127
<i>Aripile lui Icar</i> , după Petre Ghelmez	131
<i>Ilustrarea unui text literar printr-un desen</i>	138
Recapitulare	142

VIII. AMINTIRI DIN COPILĂRIE

<i>La cireșe</i> , după Ion Creangă	147
<i>Ceasul</i> , de Spiridon Vagheli	153
<i>Freamăt de codru</i> , de Mihai Eminescu	158
<i>Scrisoare</i> , de Ana Blandiana	164
Recapitulare	168

• Elemente de limbă română, vocabular și exprimare corectă •

1 a) Unește cuvintele care au același sens.

b) Adaugă un cuvânt cu același sens, după model.

emoții folos mângâie a picat aventură ciudată	a aterizat peripeție trăiri dezmiardă stranie ajutor	_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____
		_____	_____

2 Scrie cuvinte cu sens opus pentru:

- adormise ≠ _____
- trist ≠ _____
- prinsă ≠ _____
- să iasă ≠ _____
- dispariția ≠ _____
- aici ≠ _____
- neastâmpărat ≠ _____
- răcoroasă ≠ _____

3 Descoperă sensurile diferite ale cuvintelor scrise colorat și unește corespunzător.

- Azi-noapte am avut un **somn** profund.
- La cină, mama a pregătit **somn** cu legume.
- **Cui** îi împrumuți cartea ta?
- Tata bate un **cui** în perete.
- Am văzut un **cățel** la poarta școlii.
- Mama curăță un **cățel** de usturoi.

- întrebare
- stare de repaus
- piesă de metal
- pește
- animal
- parte dintr-o căpățână de usturoi

4 Transformă după model.

- Frunzele se fac precum aurul. → devin aurii
- Frunzele se fac precum trandafirul. → devin _____
- Frunzele se fac precum arama. → devin _____
- Frunzele se fac precum castana. → devin _____
- Frunzele se fac precum rugina. → devin _____

5 Alege dintre paranteze cuvintele potrivite care completează propozițiile.

- Bunica îl _____ pe nepot pentru prima zi de școală. (*mare, pregătește, frunze*)
- Frunzele arămii _____ din copaci. (*aer, atingerea, se desprind*)
- Mieluț _____ pantalonii băiatului cu botul umed. (*zăpăcit, atinge, privirea*)
- Glasurile vesele ale copiilor _____ în curtea școlii. (*răsună, vacanță, nerăbdători*)

6 Desparte în silabe cuvintele.

- termometru = _____
- frunzele = _____
- splendoare = _____
- nerăbdători = _____
- suspina = _____
- ciufulești = _____
- năstrușnică = _____
- brusc = _____

7 Descoperă în text cuvinte care conțin următoarele grupuri de sunete, apoi scrie-le în tabel.

ea	oa	ie	ia

8 Notează în casete numărul de vocale și de consoane.

• ied	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• iarbă	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• albine	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>
• miel	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• iarnă	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• mușuroi	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>
• oaie	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• mireasă	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• creangă	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>
• ploaie	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• crăiasă	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>	• frunză	V = <input type="text"/> C = <input type="text"/>

9 Scrie cuvintele în ordine alfabetică: pantaloni, bucle, ghiozdan, pământ, văzduh, bu-nica, privire, școală, coadă, roșcovan.

10 Alcătuieste cuvinte noi, după model: prinsă – desprinsă

- ☼ face – _____
- ☼ scrie – _____
- ☼ coase – _____
- ☼ compus – _____
- ☼ păgubit – _____
- ☼ completat – _____

11 a) Completează cu „m“ sau „n“.

astâ__păr	•	î__brățișare	•	ati__ge	•	întâ__plare
gâ__d	•	a__tipatic	•	si__t	•	î__brăcămintе
la__pă	•	u__brelă	•	li__pede	•	î__tindere

b) Încercuiește cuvintele în care apar grupurile de litere „mb“ și „mp“.

de Vasile Poenaru

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1 Marchează cu „x” răspunsul corect.

- a) Textul este: literar în proză; literar în versuri; nonliterar.
- b) Poezia are: 4 strofe; 6 strofe; 5 strofe.
- c) Fiecare strofă are: 5 versuri; 3 versuri; 4 versuri.

2 Completează fagurele folosind cuvintele din text care au legătură cu albinele.

3 Alege explicațiile potrivite.

a) Școala este asemănată cu locul unde trăiesc:

- lupii; veverițele; albinele.

b) Expresia „cu ochi vii, fire isteță” se referă la:

- albine; veveriță; ursoaică.

c) Învățătura înseamnă:

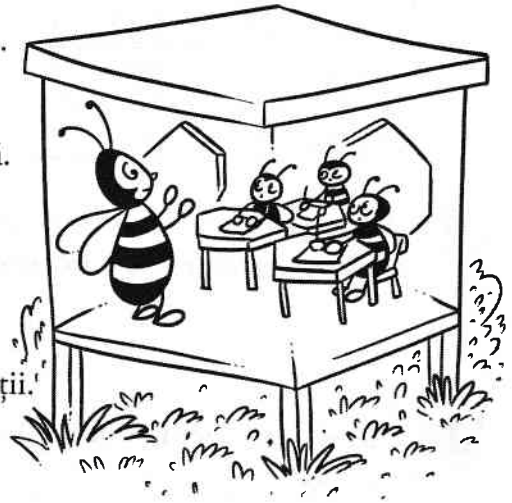
- pedeapsă; odihnă; muncă.

d) Minte poate fi umplută cu:

- miere; hrană; informații.

e) Învățătura este folositoare pentru:

- viață; putere; stup.

4 Găsește în text cuvintele ce rimează, apoi adaugă încă un cuvânt potrivit, după model.

☛ lup – stup – grup

☛ însemneze – _____ – _____

☛ isteță – _____ – _____

☛ școală – _____ – _____

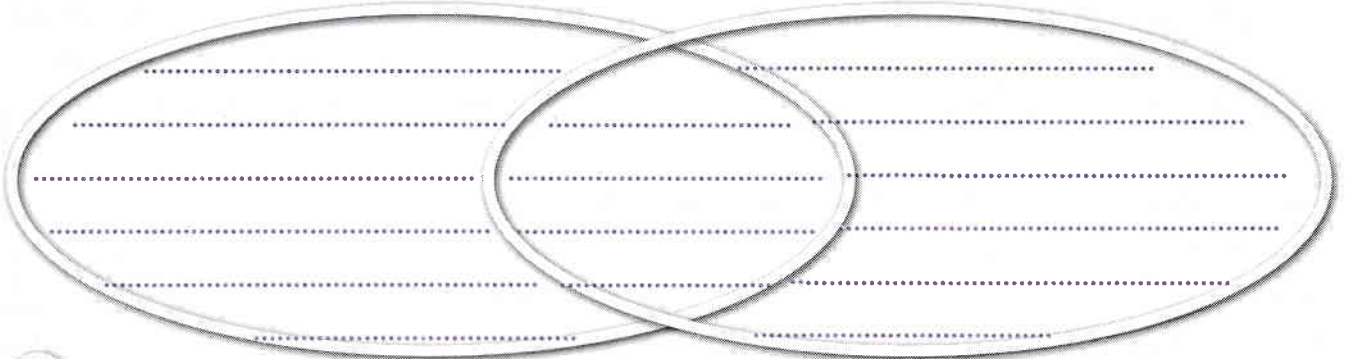
☛ putere – _____ – _____

DIAGRAMA VENN. Completează diagrama cu asemănările și deosebirile care există între activitatea desfășurată în școală și cea desfășurată în stup.

DEOSEBIRI

ASEMĂNĂRI

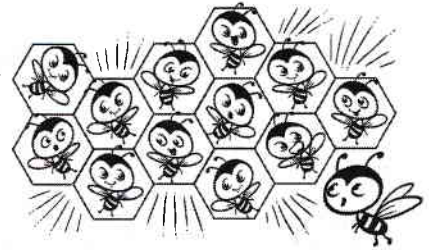
DEOSEBIRI

6 Spune-ți părerea! Cum te poate ajuta învățătura în viață?

7 Ursoaica a aflat de la lup adevărul că școala este asemănată cu un stup. Tu ce adevăr ai aflat de la o altă persoană?

8 Ordonează cuvintele și scrie proverbele obținute.

parte are Cine carte are .

este aur Învățătura comoară o . de

curge gură învățătură mierea cu . Omului din îi

tinerete la Învăță la bătrânețe să , ca . știi

9 Prezint-o mamei tale pe Albinuța, noua ta colegă de clasă.

Joc de rol

- Mamă, de astăzi am o nouă colegă de clasă. Vom sta în aceeași bancă.

- Cum se numește noua ta colegă?

-

- Unde locuiește ea?

-

- Crezi că putești deveni prietene? Vă asemănați?

- Da, și ea este harnică,

-

Comunicare

• Elemente de limbă română, vocabular și exprimare corectă •

1 Barează intrusul!

- * a afla = *a descoperi, a auzi, a vesti*
- * adesea = *frecvent, uneori, des*
- * a spune = *a chema, a zice, a rosti*

- * isteasă = *deșteaptă, harnică, inteligentă*
- * zumzet = *murmur, freamăt, agitație*
- * putere = *pricepere, forță, tărie*

2 Scrie cuvinte cu sens opus celor prezente în text.

- adesea ≠ _____
- vii ≠ _____
- muncește ≠ _____
- goală ≠ _____
- strângem ≠ _____
- viață ≠ _____

3 Alcătuieste câte o propoziție cu sensurile diferite ale fiecărui cuvânt.

- dar** _____
- _____
- mie** _____
- _____
- fire** _____
- _____

4 Bifează varianta corectă de despărțire în silabe.

- ur-soai-că
- a-des-ea
- vev-e-ri-ță
- com-pa-ra-ția

- urs-oai-că
- a-de-sea
- ve-ve-ri-ță
- com-pa-ra-ția

- ur-soa-i-că
- ade-sea
- ve-ve-ri-ță
- com-pa-ra-ți-a

5 Caută în text cuvinte care să respecte schemele date.

- CCVC ⇔ _____
- CCVV ⇔ _____
- CVC ⇔ _____
- CVVCV ⇔ _____
- CVCCV ⇔ _____
- CCVVCV ⇔ _____

6 Completează comparațiile.

- ★ harnică precum _____
- ★ isteasă ca _____
- ★ galbenă ca _____
- ★ gălăgios ca _____
- ★ dulce ca _____
- ★ iute ca _____
- ★ bun ca _____
- ★ leneșă ca _____

Încercuiește cuvintele scrise corect.

- ❖ comparată – conparată
- ❖ aciasta – aceasta
- ❖ șcuală – școală
- ❖ strângem – strîngem
- ❖ este – ieste
- ❖ iepure – epure
- ❖ lom – luăm
- ❖ poezie – poiezie

Știi că...?

- Mierea nu expiră, nu se strică, doar se zaharisește după un timp, putând fi însă consumată și cu această consistență.
- Mierea era folosită în războaie pentru tratarea rănilor. Ea ajută la vindecare, pentru că absoarbe umezeala și are proprietăți dezinfectante.
- Cea mai bătrână albină din lume are 100 de milioane de ani. Este conservată într-o bucată de chihlimbar și a fost descoperită în Myanmar.
- Albinele lucrătoare au o durată scurtă de viață, ele trăiesc aproximativ 30 de zile în timpul culesului și câteva luni în timpul repausului de iarnă.
- Regina albinelor trăiește până la cinci ani și este singura care depune ouă. Într-o singură zi, ea depune până la 2000 de ouă, acestea cântărind de două ori mai mult ca ea.

Clubul de lectură

Pippi începe școala fragment

după Astrid Lindgren

Tommy și Annika mergeau la școală, firește. În fiecare dimineață, la ora opt, se luau frumos de mână și porneau spre școală, cu manualele la subraț.

La ora aceea, Pippi obișnuia să-și țesale calul sau să-l îmbrace pe Musiu Nilsson în costumașul lui. Sau își făcea gimnastica de dimineață, adică se dădea de patruzeci și trei de ori peste cap, aterizând de fiecare dată în picioare.[...]

Tommy și Annika se uitau întotdeauna cu jind spre Vila Villekulla când plecau spre școală. Ar fi dat orice să poată merge să se joace cu Pippi, în loc să stea cu orele în bancă. Dacă ar fi mers și Pippi cu ei, poate că lucrurile ar fi stat altfel.

– Îți dai seama ce ne-am mai distra în drum spre casă? zise Tommy.

– Da, și-n drum spre școală, spuse și Annika.

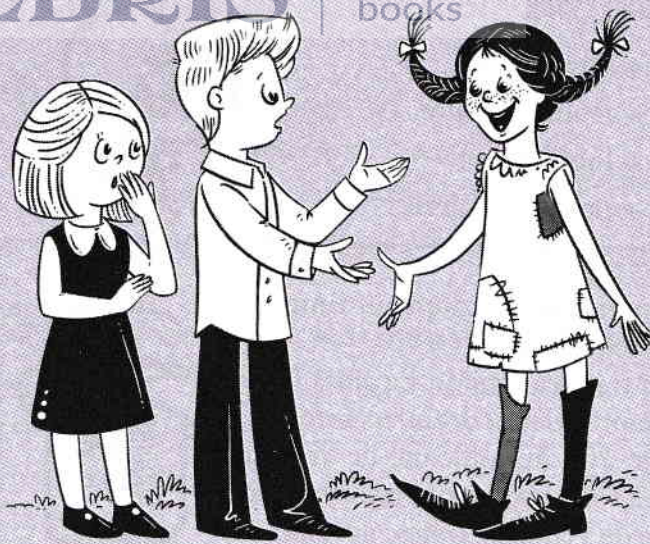
Cu cât se gândeau mai mult, cu atât mai rău le părea că Pippi nu mergea la școală, așa

că, în cele din urmă se hotărâră să încerce să o convingă.

– Nici nu-ți închipui ce învățătoare drăguță avem! îi spuse Tommy șiret lui Pippi [...].

– Dacă ai ști ce distractiv e la școală! îi ținu Annika isonul. Aș muri dacă nu m-ar mai lăsa să mă duc! Așezată pe un scăunel, Pippi se spăla pe picioare într-un lighean. Nu zise nimic, ci continuă să se bălăcească, improșcând cu apă în toate părțile.

– Și nici nu trebuie să stăm prea mult acolo, continuă Tommy. Doar până la două.

– Da, și ne dau și vacanțe. De Crăciun, de Paște și de vară.

Pippi își ronțăi gânditoare degetul mare de la un picior, dar tot nu zise nimic. Și, deodată, vărsă apa din lighean pe podeaua bucătăriei cu atâta hotărâre, că-i udă learcă pantalonii lui Musiu Nilsson, care se juca într-un colț cu o oglindă.

– Nu-i drept! spuse Pippi deodată, fără să-i pese de bietul Musiu Nilsson și pantalonașii lui uzi. Nu-i deloc cinstit și n-am de gând să-ngădui asemenea nedreptate!

– Ce nedreptate? se miră Tommy.

– Peste patru luni vine Crăciunul și vă dă vacanță. Da' mie? Mie cine ce să-mi dea? zise Pippi cu o voce tristă. Nu tu vacanță, nu tu nimic! se plânse ea. Așa nu se mai poate! De mâine merg la școală!

Tommy și Annika începură să bată din palme bucuroși:

– Uraaa! Atunci te-așteptăm mâine la opt, în fața porții noastre.

– Ei, nici chiar așa, cu noaptea-n cap! Și, oricum, vin călare până la școală, spuse Pippi.

Zis și făcut. La ora zece fix, Pippi luă calul pe sus și-l coborî de pe verandă. Puțin mai târziu,

locuitorii târgului se iviră la ferestre, care mai de care mai curios, să vadă ce era cu calul care scăpase pe străzi. Adică așa credea lumea, că poate scăpase de prin vreo curte. Dar nu era decât Pippi, care plecase în galop spre școală. Calul intră în curtea școlii mâncând pământul, Pippi sări din mers, îl legă de un copac, dădu de perete ușa clasei cu o bufnitură strașnică, de-i făcu să sară speriați pe Tommy, Annika și pe colegii lor de clasă, așezați cuminiți în bănci.

– Salutare, adunare! strigă Pippi fluturându-și pălăria cu boruri largi. Am ajuns la timp pentru tabla multiplicării?

Tommy și Annika îi povestiseră deja învățătoarei că avea să vină o fetiță nouă, pe nume Pippi Șosețica. Iar doamna auzise în oraș una și alta despre Pippi. Și, întrucât era o învățătoare tare drăguță și bună cu copiii, se hotărâse să facă tot ce-i stătea în putință să o ajute pe Pippi să vină cu drag la școală.

Pippi se trânti într-o bancă liberă, fără să ceară voie. Doamna învățătoare nu păru a băga de seamă purtarea necuviincioasă a fetei și-i zise cu blândețe:

– Bun venit la școală, dragă Pippi! Sper să te simți bine aici și să-nveți multe lucruri folositoare!

– Eu una sper să-mi dați vacanță! zise Pippi. De-aia am venit! Așa-i cinstit!

– Fii bună și spune-mi care ți-e numele întreg, o rugă doamna învățătoare, să te pot înscrie în catalog.

– Mă cheamă Pippilotta Merindela Persiana Minta Aluefraim Șosețica, fiica lui Efraim Cioraplung, căpitan de corabie, fostul Spaima Mărilor și-n prezent Regele Negrilor. Pippi e doar numele de alint, că tata zice că-i prea lung Pippilotta.

– Aha, zise învățătoarea. Atunci o să-ți spunem și noi Pippi.

(din vol. „Pippi Șosețica”, editura Arthur)

• Înțelegerea textului • Comunicare •

1 Completează corespunzător spațiile libere.

◆ Textul „Am aflat cuvântul magic“ este o _____. Are _____ strofe. Fiecare strofă conține _____ versuri.

◆ Ultimul cuvânt din strofa a doua este _____.

◆ Cuvântul din poezie care rimează cu „masă“ este _____.

2 Bifează explicația corectă a fiecărei expresii.

a) „pornit din suflet“ înseamnă:

cu voce tare;

cu multă dragoste;

în șoaptă.

b) „nu-s luat în seamă“ înseamnă:

nu sunt înțeles;

nu sunt rugat;

nu sunt ascultat.

c) „nu-ți tai vorba“ înseamnă:

nu te întrerup atunci când vorbești;

nu te rog;

nu te ascult.

3 Extrage din poezie cuvintele magice, apoi scrie-le în dreptul situațiilor potrivite.

* Te desparți de prietenii cu care ai petrecut ziua în parc. _____

* Soliciți o carte de la librărie. _____

* Un prieten îți oferă un cadou. _____

* Te întâlnești pe alee cu un vecin. _____

4 CIORCHINELE. Scrie și alte cuvinte magice pe care le cunoști.

